

Nomen Danielis numquam peribit ...**Prof. PhDr. Daniel Škoviera, PhD.****(30. november 1946, Mikulášová – 24. február 2021, Bratislava)**DOI: <https://doi.org/10.24040/ahn.2021.24.01.143-144>

Profesor Daniel Škoviera, klasický filológ, neolatinista, prekladateľ a popularizátor odkazu antiky, znalec a bádateľ humanizmu spätého s územím Slovenska, najmä však vynikajúci učiteľ, ktorý vychoval súčasnú generáciu slovenských klasických filológov a významne inšpiroval celý rad historikov raného novoveku. Bol najstarším synom gréckokatolíckeho kňaza Jána Škovieru (1914 – 2012), ktorý sa pre svoju vieru vedno so svojou rodinou stal terčom perzekúcií totalitného komunistického režimu. Tvorivý rozlet Daniela Škovieru bol utlmený v najlepších rokoch mladého vedca a vysokoškolského učiteľa – v roku 1979, pred získaním vedeckého osvedčenia *candidatus scientiarum*, ho prinútili vzdať sa pôsobenia na mieste odborného asistenta na katedre klasickej a románskej filológie FF UK v Bratislave a stiahnuť sa do ústrania v pozícii knihovníka Kabinetu teórie a dejín žurnalistiky na tej istej fakulte. Toto vynútené otium mu však zároveň poskytlo priestor pre sústredenú prácu vedca a prekladateľa. Po návrate na svoje pôvodné pracovisko v roku 1989 naplno zúročil roky práce „kabinetného učenca“ – v roku 1992 sa habilitoval prácou o slávnom bardejovskom humanistovi Leonardovi Stöckelovi (1510 – 1560). Stöckelov učiteľ a priateľ, humanista Valentinus Ecchius z Lindavy (1494 – 1556) bol druhou veľkou témou Škovierovho vedeckého záujmu. Publikoval o ňom monografiu *Bardejovčan Valentín Ecchius a jeho učebnica Ars versificandi* (2002) a o ňom v roku 2004 predniesol aj svoju inauguračnú prednášku (*Báseň o užitočnosti priateľstva a svornosti od Valentína Ecchia*). Ako profesor pôsobil na svojej Alma mater až do odchodu do dôchodku v roku 2018. Súčasne sa však angažoval aj pri založení Trnavskej univerzity v Trnave v roku 1992. Položil na nej základy pracoviska klasickej filológie, ktoré sa programovo zameralo na rozvíjanie novolatinských štúdií reprezentovaných aj vedeckým časopisom *Sambucus* a edíciou *Scrinium Latino-Slovacum*, ktoré uviedol do vedeckej komunity a sám v nich aj publikoval. Spomenúť možno výber z diela menovaného Valentína Ecchia: *Rozhovor o správe štátu – Útešný list – Náhrobné nápisy na pamiatku biskupa Jána Thurzu – Báseň o užitočnosti priateľstva a svornosti* (2006), či edíciu promočnej tlače profesora historickej Trnavskej univerzity Jána Kaziho Stará a *nová stoa* (2009). Zásadný význam pre výskum humanizmu a renesancie spätého s územím Slovenska mala antológia *Latinský humanizmus* (2009),

ktorú edične pripravil a sám do nej prispel prekladmi korešpondencie slovenských erazmovcov Mikuláša Oláha a Jána Antonína Košického so svojím majstrom, ako aj prekladmi ďalších diel V. Ecchia, L. Stöckela, alebo Trnavčana Jána Sambuca. Popri novolatinských štúdiách venoval veľkú pozornosť aj ranokresťanským prameňom a štúdiu ich jazykov. Viedol semináre z biblickej gréčtiny na Rímskokatolíckej bohosloveckej fakulte UK v Bratislave a na Teologickej fakulte TU v Trnave, spolupracoval na slovenskom ekumenickom preklade Biblie (1995 a 2007), založil edíciu *Bibliotheca Antiqua Christiana*, v rámci ktorej publikoval preklady viacerých diel sv. Bazila Veľkého. Pri rekapitulácii jeho životného diela však nemožno opomenúť ani majstrovské preklady diel klasickej antiky – Ciceronove spisy *O rečníkovi* a *Rečník* (1982), Ammianove *Rímske dejiny* (1988) či Plutarchove *Životopisy slávnych Grékov a Rimanov* (2008), ktorými sa zapísal aj do širšieho kultúrneho povedomia na Slovensku. Profesor Škoviera má na svojom konte viac ako päť stovák publikačných výstupov, okrem iného neúnavne písal, dnes neraz zaznávané, recenzie a glosy nových publikácií a ponúkal tak nielen mimoriadne cennú erudovanú reflexiu, ale aj nové podnety pre rozvoj svojej disciplíny. Hovorí sa, že po odchode človeka zostane prázdne miesto. V prípade Daniela Škoviera to však neplatí: ostalo po ňom nielen jeho celoživotné dielo – *eruditio summa*, ktoré podnecuje a vyzýva k ďalším výskumom, edíciám a prekladom diel slovenských humanistov, ale aj všetci tí, ktorí u neho študovali kráľovskú disciplínu humanitných vied – klasicistickú filológiu, a ktorým vštepil trvalú lásku k *bonae litterae*. Preto si na tomto mieste môžeme dovoliť parafrázovať slová anglického humanistu Johna Coleta: „Nomen Danielis nunquam peribit, sed gloriae dabis nomen tuum sempiternae et sudans in Iesu vitam tibi comparabis illam aeternam.“

Imrich Nagy